

REGESTR PRZEPISÓW W TEJ KSIĄŻCE ZAWARTYCH.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

ZUPY.

Ogólne uwagi o zupach	Str. I
---------------------------------	-----------

a) Zupy gorące mięsne.

<p>1. Buljon z mięsa wołowego . . . . . 1</p> <p>2. Buljon rumiany z jarzynami . . . . . 2</p> <p>3. Buljon rumiany kwasowaty . . . . . 3</p> <p>4. Buljon po francusku (au naturel) . . . . . —</p> <p>5. Zupa francuska (à la Julienne) . . . . . 4</p> <p>6. Zupa francuska biała, klarowna . . . . . 4</p> <p>7. Zupa szara wyborna . . . . . 5</p> <p>8. Zupa chlebna z winem . . . . . —</p> <p>9. Zupa królewska . . . . . 6</p> <p>10. Rosół z kury lub indyka . . . . . —</p> <p>11. Zupa purée z kur. . . . . 7</p> <p>12. Zupa purée z zająca . . . . . —</p> <p>13. Zupa purée z ryżu . . . . . 8</p> <p>14. Zupa purée z marchwi . . . . . —</p> <p>15. Zupa purée z kartofli . . . . . 9</p> <p>16. Zupa pomidorowa . . . . . —</p> <p>17. Zupa selerowa . . . . . —</p> <p>18. Zupa kalafjorowa . . . . . 10</p> <p>19. Zupa nakształt z żółwia (a la tortue) . . . . . 10</p> <p>20. Zupa rakowa . . . . . 11</p>	<p>21. Barszcz małososyjski . . . . . 12</p> <p>22. Zupa cytrynowa . . . . . —</p> <p>23. Zupa angielska klarowna z główki cielęcej . . . . . 13</p> <p>24. Zupa zaprawiana śmietanką lub żółtkami . . . . . —</p> <p>25. Zupa ze zwierzyny, czyli pasztetowa . . . . . —</p> <p>26. Grochówka ze świniną . . . . . 14</p> <p>27. Zupa ruska z pokrzywki . . . . . —</p> <p>28. Barszcz . . . . . —</p> <p>29. Buraczki czerwone po gospodarsku . . . . . 15</p> <p>30. Kapuśniak . . . . . 16</p> <p>31. Zupa ze szczawiu . . . . . —</p> <p>32. Zupa ogórkowa, klarowna . . . . . 17</p> <p>33. Zupa z gęsi lub kaczkki . . . . . —</p> <p>34. Zupa z gęsich podrobek . . . . . 18</p> <p>35. Zupa z prosięcia . . . . . —</p> <p>36. Jusznik czyli czernina . . . . . —</p> <p>37. Zupa crème d'orge . . . . . 19</p> <p>38. Rosół printanier (wiosenny) . . . . . —</p>
---	---

b) Zupy gorące maślane i postne.		
39. Zupa maślna z jarzyn	20	
40. Zupa pomidorowa	—	
41. Zupa ogórkowa bieleńona	21	
42. Zupa zaciągana, maślna	—	
43. Zupa cytrynowa, czyli angielska	—	
44. Zupa z kartofli (purée)	22	
45. Zupa z grochu (purée) maślna lub postna	—	
46. Zupa z dyni	—	
47. Zupa z grochu zielonego z żółwiem	23	
48. Zupa z grzybów maślna lub postna	—	
49. Rosół z ryby z farszem	24	
50. Zupa z mięczaków, postna	—	
51. Zupa ruska (ucha), postna	25	
52. Ucha ze sterli, postna	—	
53. Rosół z głowy jesiotra lub łososia, maślny lub postny	—	
54. Zupa z fasoli białej (purée)	26	
55. Staroświecka kaszka	—	
56. Zupa z piwa	—	
57. Piwo grzane, postne, z makowem mlekiem	—	
58. Piwo grzane, postne, z miodem	27	
59. Zupa postna z jarzynami, miszkulancją zwana	—	
		60. Krupniczek jęczmienny z makowem mlekiem 27
		61. Zupa kwaśna, zaciągana, z suszonej rybki . . . . . —
		62. Zupa postna, kwaśna, ze stynki 28
		63. Zupa z mleka z pianką, pod nazwą: nic-po-niem —
		c) Zupy z wina i jagód, słodkie.
		64. Zupa winna, szodowa 29
		65. Zupa z sago z winem —
		66. Zupa ze śliwek, ze śmietaną lub postna . . . . . —
		67. Zupa z wiśni suszonych 30
		68. Zupa z suszonych czernic . . . . . —
		69. Zupa z głogu . . . . . —
		70. Zupa z głogu inaczej 31
		71. Zupa z poziomek . . . . . —
		72. Zupa z malin lub poziomek inaczej 32
		d) Chłodniki.
		73. Zupa orszadowa 32
		74. Chłodnik z wisien . . . . . —
		75. Chłodnik z czernic 33
		76. Chłodnik z malin, porzeczek, truskawek lub poziomek . . . . . —
		77. Chłodnik litewski z botwiny, buraczków, lub szczawiu . . . . . —

ROZDZIAŁ DRUGI.

Różne dodatki do zup.

1. Grzanki z bułki i chleba	34	4. Pulpety z cielej wątróbki	35
2. Grzanki z serem (djablotki)	—	5. Pulpety z płuc cielej	—
3. Grzanki z bułki, z mięsnem siekaniem i parmezanem	35	6. Pulpety z pozostałej pieczeni cielej	36

7. Pulpety czyli gałki z mięsa wołowego do buraczków	36	13. Kluski z sucharków	38
8. Pierożki z grzybów do zup postnych	—	14. Kluski rozcierane z mąki	39
9. Pulpeciki szczupakowe do zup maślnych	37	15. Ciasteczko lane	—
10. Raki nadziewane do zupy, lub do okładania zielonego grochu	—	16. Grzanki z bułki do buljonu	—
11. Kluseczki zaparzone do buljonu z mięsa, lub grzybów	38	17. Ryż z serem do buljonu	—
12. Kluski biszkoptowe do buljonu	—	18. Makaron włoski z parmezaniem	40
		19. Kluski krajane	—
		20. Jaja faszerowane	—
		21. Ryż zapiekany zamiast pasztecików do buljonu	—

ROZDZIAŁ TRZECI.

SOSY.

Uwaga o podpalaniu sosów.

1. Sos pospolity	41	16. Sos holenderski do szczupaka lub innych ryb większych	45
2. Sos do kotletów	—	17. Sos cytrynowy do potrawek z kurcząt młodych, indyków lub gołębi	46
3. Sos do kotletów, inaczey	42	18. Sos biały do potrawek z cielęciny, kur lub indyków	—
4. Sos z ogórków kwaszonych	—	19. Sos pomidorowy	—
5. Sos sardelowy do cielecej pieczeni	—	20. Sos maślny do jarzyn	47
6. Sos śledziowy do sztuki mięsa	43	21. Sos z chrzanu do białej sztuki mięsa	—
7. Sos truflowy do potrawki z kaczki, indyka, lub kury	43	22. Chrzan inaczey	—
8. Sos z pieczarek (szampionów)	—	23. Sos grzybowy	—
9. Sos słodki z rodzenkami do ozora	43	24. Sos jałowcowy do pieczystego	48
10. Sos musztardowy do kielbas	44	25. Sos z powideł wiśniowych do pieczeni z wieprza lub dzika	—
11. Sos musztardowy do ryb, inaczey	—	26. Sos porzeczkowy do czarnej zwierzyny, jako to: dzika, sarniny, łosiny i t. d.	—
12. Sos szczawiowy do białej sztuki mięsa	—	27. Sos wiśniowy do mel-szejców	—
13. Sos cebulowy z kminem	45		
14. Sos szalotkowy do baraniej pieczeni	—		
15. Sos ostry cebulowy	—		

28. Sos śliwkowy do legumin	49	35. Czekolada	51
29. Sos z malin lub poziomek, do legumin	—	36. Sos musztardowy na zimno	—
30. Sos z soku, do budyniów	—	37. Sos tatarski na zimno, do ryb	—
31. Sos migdałowy, do mleczka zapiekanego	50	38. Sos sardelowy zimny, do ryb i auszpiców mięsnych	—
32. Sos mleczny	—	39. Sos francuski (provençal) do zimnych potraw	52
33. Sos śmietankowy z wanilią, do legumin i kaszek	—	40. Sos do ryb postnych	—
34. Szodo	—		

ROZDZIAŁ CZWARTY.

J a r z y n y.

1. Groch zielony	53	22. Szczaw świeży na jarzynę	60
2. Groszek sposobem francuskim	—	23. Szczaw marynowany	61
3. Marchew	—	24. Kalafjory	—
4. Marchew z grochem	54	25. Gruszki na jarzynę	—
5. Galarepa zwyczajnym sposobem	—	26. Jarmuż	—
6. Galarepa nadziewana	—	27. Kapusta zielona Sawojka, czyli włoska	62
7. Brukiew po gospodarstwu	55	28. Kapusta włoska lub biała, nadziewana politewsku	—
8. Brukiew nadziewana	—	29. Kapusta faszzerowana inaczej	—
9. Brukiew osypywana sucharkiem	56	30. Kapusta słodka nadziewana farszem grzybowym	63
10. Brukiew lub galarepa glazurowana	—	31. Kapusta biała z farszem po francusku	—
11. Fasole zielone ze śmietanką	—	32. Kapusta, tak nazwana wyrostki brukselskie	64
12. Fasole zielone innym sposobem	57	33. Kapusta z biszamelem, okładana mostkiem cielęcym lub baraniną	—
13. Fasole zielone w strączkach	—	34. Kapusta biała z baraniną lub flakami	—
14. Fasole białe	—	35. Kapusta biała na kwasno z jabłkami	65
15. Rzepa z mostkiem baraniną	—	36. Kapusta kwaśna z grzybami i śmietaną	—
16. Rzepa Teltówka	58	37. Kapusta postna, dobra	—
17. Buraczkiczerwone słodkie	—	38. Kapusta pod nazwą: bigos hultajski	66
18. Buraczki postne na jarzynę	—		
19. Pasternak	59		
20. Szpinak lub lebioda	—		
21. Budyń ze szpinaku	60		

39	Kapusta czerwona, duża	66	59. Szparagi	73
40.	Karczochy	67	60. Borowiki tuszone	74
41.	Kartofle smażone	—	61. Rydze smażone	—
42.	Kartofle zapiekane ze śledziem lub sardelami	68	62. Grzyby maślaki, czyli koźlaki	—
43.	Kartofle zapiekane ze śmietaną	—	63. Ogórki tuszone do sztuki mięsa baranej lub pieczeni wołowej	—
44.	Kartofle nadziewane grzybami	—	64. Kapusta z boczkiem	75
45.	Kartofle nadziewane, innym sposobem	69	Różne garnitury do jarzyn.	
46.	Kartofle na parze	—	Mózgi cielece lub wołowe	75
47.	Kartofle smażone w całku	—	Kotleciki z mózgu do jarzyn	76
48.	Purée, czyli kartoflana kasza	70	Ozór wołowy do jarzyn	—
49.	Kotlety z kartofli	—	Wymię opiekane do jarzyn	—
50.	Kasza kartoflana zapiekana z grzybami	—	Krezki cielece w klarze, do okładania brukwi, marchwi, lub galarepy	—
51.	Kasza puchowa z kartofli do klarowanego masła	71	Amoretki wołowe, do okładania szpinaku, szczeni, groszku i t. d.	77
52.	Kasza kartoflana z makiem, postna	—	Omlet do marchwi, brukwi, szpinaku i t. d.	—
53.	Krokietki z kartofli	—	Perduły do okładania szczeni, grochu, szpinaku, pokrzywy i t. d.	—
54.	Krokietki z mięsem	72	Nerki wieprzowe lub ozorki do jarzyny	78
55.	Pomidory faszerowane	—		
56.	Mieszaninka	—		
57.	Bulwa włoska (Topinambour)	73		
58.	Jarzyny na parze w rodzaju legumin	—		

ROZDZIAŁ PIĄTY.

Potrawy mięsne	78
--------------------------	----

Wołowina.

Różne z niej potrawy.

O sztuce mięsa	82	4. Sztuka mięsa opiekana	84
1. Sztuka mięsa biała	—	5. Sztuka mięsa przekładana	—
2. Sztuka mięsa zapiekana ze śmietaną i serem	83	6. Sztuka mięsa z biszmelem	85
3. Sztuka mięsa z borowikami suszonymi lub świeżymi	—	7. Sztuka mięsa na parze (Boeuf à la mode)	—
		8. Sztuka mięsa huzarska	86

9. Sztuka mięsa rumiana przekładana chrzanem	86	32. Polędwica z rusztu	97
10. Sztuka mięsa rumiana z mocnym sosem	87	33. Rost-Bef	98
11. Sztuka mięsa duszona	—	34. Sztuka mięsa zrazowa, włoska	—
12. Sztuka mięsa duszona inaczej	—	35. Sztuka mięsa zrazowa, z jarzynami	99
13. Sztuka mięsa po francusku	88	36. Sztuka mięsa zrazowa, faszzerowana	—
14. Sztuka mięsa z jajecznicą	—	37. Sztuka mięsa zrazowa, w garnku pieczona	100
15. Sztuka mięsa zapiekana z czerwonym winem	89	38. Sztuka mięsa zrazowa, angielska	—
16. Sztuka mięsa po portugalsku	—	39. Zrazy angielskie, doskonałe z cebulowym sosem	101
17. Pieczeń wołową po angielsku	90	40. Zrazy (à la Nelson)	—
18. Sztuka mięsa z białym sosem	—	41. Zrazy (à la Nelson), inaczej	102
19. Sztuka mięsa rumiana z garniturem z tartych kartofli	91	42. Zrazy siekane z chrzanem	—
20. Sztuka mięsa kotletowa wyborna	—	43. Zrazy zawijane z kapustą	103
21. Polędwica tuszona z winem	92	44. Klops angielski	—
22. Polędwica we własnym sosie	—	45. Zrazy fricandeau faszzerowane	104
23. Polędwica po wiedeńsku	—	46. Zrazy zawijane litewskie	—
24. Polędwica pieczona w papierze	93	47. Zrazy z pieca ze śmietaną	105
25. Polędwica z trufkami i maderą	—	48. Kotlety bite z wołowego mięsa	—
26. Polędwica przekładana chrzanem lub sardelowym masłem z kartoflaną masą	94	49. Sztuka mięsa z wołowego ozora	—
27. Polędwica po angielsku	95	50. Sztuka mięsa w kartoflach	106
28. Befszyk z polędwicy	—	51. Bitki w śmietanie	—
29. Befszyk doskonały sposobem zagranicznym	96	52. Flaki	107
30. Sztuka mięsa roladowa z polędwicy	—	53. Kołduny	108
31. Strudel wołowy	97	54. Kołdunki z mięsa gotowanego	—
		55. Bigos z pozostałego gotowanego mięsa	109
		56. Potrawa z mózgow z rumianym sosem	—
		57. Sztufada w galarecie	110

b) Cielęcina.

Rozmaite z niej potrawy.

Wstęp	111	24. Potrawka z mostka osmażonego z rumianym sosem	121
1. Pieczeń cielęca, pospolita	112	25. Potrawka z mostka inaczej	—
2. Pieczeń cielęca szpikowana	—	26. Potrawka z cielęciny z żółtym sosem i agrestem	122
3. Pieczeń cielęca z biszamelem	—	27. Potrawka z łopatki cielęcej lub mostka, z rakami i kalafjorami	—
4. Pieczeń cielęca po amatorsku	113	28. Potrawka z pieczonej cielęciny, z kwaśnymi ogórkami	123
5. Sztuka mięsa z cielęciny z makaronem włoskim	114	29. Potrawka z pozostałej pieczeni z sardelami lub śledziami	—
6. Sztuka mięsa cielęca z kawiorowym sosem	—	30. File z cielęciny	—
7. Pieczeń cielęca marynowana	114	31. Zraziki cielęce faszerowane	124
8. Fricandeau cielęce	115	32. Zraziki cielęce z łazankami	125
9. Kotlety cielęce bite	—	33. Zraziki cielęce, angielskie	—
10. Kotlety siekane z sosem	116	34. Zrazy cielęce z cytrynowym sosem	125
11. Kotlety siekane w foremkach	—	35. Potrawka z główek cielęcych smażonych	126
12. Kotlety bite okładane mózganami	117	36. Potrawka z główki i nóg cielęcych inaczej	127
13. Kotlety cielęce ze śmietaną i sardelami	—	37. Nóżki cielęce smażone w cieście	—
14. Kotlety z ryżem w rancie	—	38. Wątróbka cielęca duszona z winem	—
15. Kotlety cielęce z chrzanem	118	39. Wątróbka cielęca smażona	128
16. Kotlety cielęce po angielsku	—	40. Wątróbka cielęca szpikowana	—
17. Wiedeńskie sznycle z cielęciny na ruszcie	—	41. Wątróbka cielęca faszerowana	—
18. Sznycle wiedeńskie z jajami	119	42. Potrawka z kreków cielęcych	129
19. Mostek cielęcy nadziewany na pieczyście	—	43. Cielęce płuca, czyli lekkie	—
20. Mostki cielęce z rodkami	—	44. Kotlety z mózżku cielęcego po wiedeńsku	—
21. Frykas z mostków lub łopatek cielęcych	120		
22. Mostki cielęce z ryżem	—		
23. Mostek cielęcy z grochem	121		

c) Baranina.

1. Sztuka mięsa z baraniny, na sposób sarniny	131	8. Kotlety baranie siekane z kartoflaną kaszą	13
2. Sztuka mięsa z baraniny, ze śmietanowym sosem	—	9. Mostki z sosem kmielowym	134
3. Sztuka mięsa z baraniny z małą cebulką czyli szalotką	—	10. Pilaw turecki	—
4. Pieczeń barania pospolita	132	11. Mostki baranie z ryżem, inaczej	135
5. Sztuka mięsa z mostków baranich, zapiekana	—	12. Potrawka z baraniny z winnym sosem	—
6. Kotlety baranie po francusku	—	13. Maciek z wątroby baraniej	—
7. Kotlety baranie bite, okładane szalotką	133	14. Maciek z wątroby baraniej lub cielęcej inaczej	136
		15. Maciek z tłuszczem baranym, naleśnikowy	—
		16. Dolma turecka	137

d) Wieprzowina.

1. Sztuka mięsa ze świniny	138	8. Kotlety wieprzowe ruszcie z sosem cebulowym	141
2. Sztuka mięsa z młodego wieprza	—	9. Kielbasy na piwie na śniadanie	142
3. Sztuka mięsa wieprzowa, szpikowana	139	10. Wereszczaka	—
4. Sztuka mięsa z wieprza lub dzika ze śliwkowym sosem	—	11. Szynka solona, gotowana na sztukę mięsa	—
5. Schab wieprzowy, z sosem powidłowym	140	12. Szynka wędzona gotowana	143
6. Udziec wieprzowy, lub z dzika, marynowany	—	13. Szynka pieczona	—
7. Kotlety wieprzowe na sztukę mięsa	—	14. Szynka westfalska	—
		15. Prosię pieczone, nardziewane	144

e) Zwierzyna.

1. Sztuka mięsa z dzika	145	4. Zając na pieczone z różną	146
2. Głowa dzika	—	5. Zając pieczony ze śmietaną	—
3. Sztuka mięsa z sarny lub łosia	146		

ROZDZIAŁ SZÓSTY.

O przyrządzaniu wszelkiego ptastwa domowego i dzikiego, tak do gotowania, jako i pieczenia.

O biciu onegoż i dalszych potrzebnych przygoto- waniach	147	23. Gęś z makaronem włos- kim	160
a) Ptastwo domowe.		24. Potrawka z gęsi z grzy- bowym sosem	161
1 Indyk pieczony, nadzie- wany	150	25. Podróbki gęsie z sosem czarnym	—
2. Młode indyki z bisza- melem	151	26. Podróbki gęsie z śliw- kowym sosem	162
3. Indyk lub kapłon z ry- żem, po francusku	—	27. Kaczki na pieczone	—
4. Potrawka z indyka, ku- ry lub prosięcia, z bia- łym sosem	152	28. Potrawka z kaczki z bia- łym sosem	—
5. File (filets) z indyka	—	29. Potrawka z kaczek ze słodką kapustą	163
6. Kapłon na pieczone	153	30. Kaczki z sosem brunat- nym	—
7. Kury lub kapłony z so- sem sardelowym	—	31. Kaczki pieczone z so- sem winnym	—
8. Kapłon z sosem jałow- cowym	154	32. Kaczki z makaronem domowym i grzybami	164
9. Kapłon z sosem truflo- wym	—	33. Potrawka z kaczki z sosem pomidorowym	—
10. Vol-au-vent z kapłona, tłustej kury lub indyka we francuskim cieście	—	b) Ptastwo dzikie.	
11: Kura na pieczone	155	1. Cietrzew pieczony	165
12. Kotlety z kury siekane wyborne	—	2. Bażanty	—
13. Kurczęta pieczone	156	3. Kaczki dzikie, pieczone	—
14. Kurczęta po francusku	—	4. Kaczki dzikie z sosem i kaparami	166
15. Kurczęta z kalafiorami i rakami na potrawkę	157	5. Jarząbki	—
16. Kurczęta pieczone z bi- szamelem	—	6. Potrawka z jarząbków	—
17. Kurczęta z groszkiem zielonym	—	7. Wyborna potrawka z jarząbków lub innej zwierzyny w rancie	—
18. Kurczęta z agrestem na potrawkę	158	8. Kuropatwy pieczone	167
19. Potrawka z kurcząt z pieczarkami	—	9. Kuropatwy faszerowa- ne	—
20. Gęś pieczona z jabłka- mi i podlewą, po litew- sku	159	10. Kuropatwy z sardelo- wym masłem	168
21. Gęś z kapustą kwaśną	160	11. Bekasy pieczone	—
22. Gęś nadziewana kaszą z grzybami	—	12. Bekasy pieczone z so- sem	—
		13. Bekasy z grzankami	—
		14. Jemiołuszki z grzanka- mi	169

15. Różne drobne ptaszki jako to kwiczoły. wró-

ble, słonki i t. p. na
pieczone 169
16. Głuszec 170

ROZDZIAŁ SIÓDMY.

Ryby rozmaite.

Ogólne uwagi o przyrządzeniu ryb	170	21. Ryby (au gratin) po francusku	180
1. Szczupak opiekany z kwaśną kapustą	171	22. Karp' po francusku	181
2. Szczupak do rozmaitych sosów	—	23. Karp' po polsku	—
3. Szczupak zapiekany z chrzanem	172	24. Karp' w winie czerwonym, z łuską	182
4. Szczupak z sosem chrzanowym	—	25. Karp' opiekany	—
5. Szczupak w łusce, z naturalnym smakiem, bez przyprawy, do musztardy lub chrzanu	—	26. Karp' z sosem pomidorowym	183
6. Szczupak prałatowski z jarzynami	173	27. Pstrąg we własnym smaku	—
7. Szczupak z rusztu	—	28. Frykas z węgorka na ruszcie	—
8. Szczupak na burakowym rosolu	174	29. Węgorki faszerowane	184
9. Szczupak z sosem rumianym	—	30. Łosoś pieczony z rusztu	—
10. Szczupak faszerowany z pieca	175	31. Łosoś gotowany w całku z rakowym sosem	185
11. Szczupak pieczony w słoninie	—	32. Łosoś duszony	—
12. Szczupak szpikowany jarzynami	176	33. Łosoś na pieczone	—
13. Szczupak z szarym sosem postny	—	34. Łosoś na potrawkę po niemiecku	186
14. Szczupak po niemiecku z kartoflami	177	35. Sandacz z sosem musztardowym	—
15. Szczupak pieczony z różną ze śmietaną	—	36. Sandacz w całku, z sosem holenderskim	187
16. Szczupak na potrawkę	178	37. Sandacz pieczony z jajami	—
17. Szczupak smażony	—	38. Vol-au-vent z sandacza	188
18. File ze szczupaka lub sandacza	179	39. Jesiotr' z sosem rumianym, z rodzenkami	—
19. Ryba po żydowsku	—	40. Jesiotrzyna pieczona z sosem musztardowym	189
20. Ryba tuszona w śmietanie z kartoflami, smaczna	180	41. Jesiotr' z rusztu	190
		42. Stokfisz	—
		43. Stokfisz z sosem śmietanowym	191
		44. Sola smażona	—
		45. Turbot gotowany	—
		46. Sig po włosku	192
		47. Liny modro gotowane z sosem ze słoniny	—

48. Lin z kapustą czerwoną lub białą	193	61. Szarpanina z suszonej ryby	198
49. Lin z grubą kaszą	—	62. Śledzie smażone z sosem grzybowym postne	—
50. Liny lub leszcze z sosem sadzonym	194	63. Kotlety ze śledzia	199
51. Okonie osypane jajami	—	64. Farsz śledziowy zapiekany, na śniadanie z cieleciną	—
52. Karasie z sosem śmietanowym	195	65. Śledź zapiekany, inaczej	—
53. Karasie zapiekane w śmietanie	—	66. Grzanki śledziowe na zimno, na śniadanie	200
54. Sielawa, stynka	—	67. Sardelowe czyli śledziowe masło, na śniadanie	—
55. Kotlety z ryby	—	68. Śledziowe masło postne	201
56. Kotlety lub krążki z ryby, inaczej	196	69. Ostrygi przypiekane na ruszcie	—
57. Farsz z ryby, z formy, na parze	—	70. Raki z sosem	—
58. Zrazy postne, zawijane, z ryby	197	71. Raki po francusku (Buson d'écrevisses)	202
59. Soufflé z sandacza lub szczupaka	—	72. Potrawka z raków z drobną kaszą gryczaną	—
60. Stynka smażona w klarze	198	73. Masło rakowe	203

ROZDZIAŁ ÓSMY.

Przyrządzanie pasztetów.

a) Rozmaite ciasta do pasztetów.		2. Pasztet Wołyński z kurcząt	209
1. Ciasto listkowe, czyli francuskie	203	3. Pasztet z kapłonów lub karmnego indyka	—
2. Ciasto francuskie, inaczej	204	4. Pasztet z kaczek domowych	210
3. Ciasto listkowe rąbane	205	5. Pasztet z kuropatw, jarząbków, jemiołuszek, zająca lub innej jakiej zwierzyny we francuskim cieście	—
4. Ciasto kruche	—	6. Pasztet turecki z baraniny	211
5. Ciasto maślane	—	7. Pasztet ze szczupaka	212
6. Ciasto maślane innym sposobem	206	8. Pasztet z łososia	—
7. Ciasto kruche do pasztetów	—	9. Pasztet z węgorka lub mięczaków	213
Ciasto żytnie do pasztetów	206	10. Pasztet rakowy z groszkiem	214
b) Rozmaite pasztety.			
1. Pasztet z kurcząt, lub młodych indycząt	207		

c) Paszteciki.

1. Paszteciki drożdżowe w pączkach	215
2. Paszteciki drożdżowe z móżgiem	—
3. Paszteciki z cielęciny we francuskim cieście	216
4. Paszteciki z mózgu we francuskim cieście	217
5. Paszteciki ze szczupaka lub okonia	—
6. Paszteciki z miętuzów	218
7. Paszteciki z grzybów	—
8. Paszteciki z raków	—
9. Paszteciki rakowe doskonałe, inaczej	219
10. Paszteciki w konchach z mózgu	—
11. Paszteciki w konchach z ryby	220
12. Paszteciki perduły w konchach	—
13. Paszteciki w konchach z grzybów	221
14. Paszteciki w konchach z cielęciny i śledzi	—
15. Paszteciki sardelowe w konchach	—
16. Paszteciki z mózgu w naleśnikach	222
17. Paszteciki z mózgu wołowego w klarze	—

18. Krokietki z cielęciny	223
19. Paszteciki kartoflane	—
20. Paszteciki z pozostałego pieczystego, indyka lub cielęciny	224
21. Paszteciki w galarecie na zimno	—

d) Pierogi ruskie.

1. Farsz z wiazigi	225
2. Farsz z siemgą	—
3. Farsz ze słodkiej kapusty	226
4. Farsz ze słodkiej kapusty, trochę inaczej	—
5. Farsz z kapusty kwaśnej z jakąkolwiek rybą	—
6. Farsz z mięsa	—
7. Farsz z cielęcej wątróbki	227
8. Farsz z kury, z ryżem	—
9. Farsz grzybowy	—
10. Farsz ze szczupaka	—
11. Farsz z jesiotrzyny	228

e) Speck-kuchen.

1. Speck-kuchen	228
2. Speck-kuchen, inaczej	229

ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY.

Potrawy zimne mięsne i rybne.

1. Auszpik do zimnych potraw	229
2. Majonez	230
3. A la daube z indyka	—
4. Indyk na zimno z wąrobianym farszem	231
5. Kurczęta z majonezem	232
6. Pasztet z wątróbek gęsich na zimno	—
7. Pasztet z wątróbek cielęcych lub gęsich, na zimno, inaczej	233
8. Farsz do zimnych pasztetów strasburskich	233
9. Ser z zająca na śniadanie	234
10. Pasztet z zająca sposobem łatwym i niekosztownym	—
11. Zając na zimno w galarecie	—
12. Pieczeń z jelenia lub sarny na święcone, na zimno	—

13. Pieczeń z łosia czy sarny, na zimno	237	19. Głowizna wieprza lub dzika	241
14. Pieczeń wołowa marynowana na święcone	238	20. Winegret	—
15. Auszpik z nóżek cielęcych	—	21. Szczupak z majonezem	242
16. Rolada z prosięcia w auszpiku	239	22. Rolada ze szczupaka	—
17. Kwaszenina wieprzowa	240	23. Marynata z węgorza, szczupaka, lina i t. p.	243
18. Żele z wieprzowiny	—	24. Myrynata z łosiosia	244
		25. Marynata z sielawy	—
		26. Marynata ze śledzi	—

ROZDZIAŁ DZIESIĄTY,

Budynie, melszpejzy, leguminy.

a) Budynie.

Uwaga o budyniach	245
1. Budyń z sucharków	246
2. Budyń z sucharków z jabłkami	—
3. Budyń angielski szpikowy	247
4. Plum-pudding, prawdziwy angielski doskonały	—
5. Budyń z sadłem chlebowy	248
6. Budyń z chleba razowego, inaczej	—
7. Budyń zaparzany na mleku	249
8. Budyń zaparzany, śmietanowy	—
9. Budyń migdałowy	—
10. Budyń z krup sagowych	250
11. Budyń z kaszki na parze, przekładany jabłkami i konfiturami	—
12. Budyń z ryżu na zimno	251
13. Budyń z sera lub twarogu	—
14. Budyń z bułki, z powidłami lub jabłkami	—
15. Budyń z wątróbki cielęcej	252
16. Budyń z kapusty	—

b) Melszpejzy.

Uwaga o melszpejzach	253
1. Melszpejz zaparzany z jabłkami	—
2. Melszpejz z bułki i jabłek, niemiecki	254
3. Melszpejz z ryżu na sypko z jabłkami	—
4. Melszpejz z jabłek, z bułką	—
5. Melszpejz jabłeczny, trochę inaczej	255
6. Melszpejz z całych jabłek w ryżu	—
7. Melszpejz rozcierany z całych jabłek w cieście	256
8. Szarlotka z jabłek w kruchem cieście	—
9. Szarlotka w grzankach	257
10. Strudel rozciągany, jabłeczny	—
11. Melszpejz z gruszek	259
12. Melszpejz ze świeżych śliwek	—
13. Melszpejz z wiśniami lub z trześniami	260
14. Melszpejz z suszonych wiśni	—
15. Melszpejz z kasztanów	261
16. Melszpejz kawiany	—

17. Melszpejz czekoladowy	261	7. Legumina waflowa . . .	274
18. Melszpejz czekoladowy zaparzany na kawie	262	8. Legumina śmietanowa	275
19. Melszpejz z czerstwego podsitkowego chleba	—	9. Legumina waflowa na kawie	—
20. Melszpejz z suszonego podsitkowego chleba	263	10. Legumina z naleśników z chlebem	—
21. Melszpejz zaparzany, na śmietance	—	11. Legumina makowa . . .	—
22. Melszpejz zaparzany z kartoflanej mąki	—	12. Legumina z ryżu z jabłkami i konfiturami powlekana pianą	276
23. Auflauf z kwaśnej śmietany z rumem	264	13. Legumina z kartofli . . .	277
24. Melszpejz śmietanowy	—	14. Legumina z jabłek z konfiturami	—
25. Melszpejz z ryżu	—	15. Legumina z tartych i krajanych jabłek	—
26. Melszpejz z sago	265	16. Legumina z jabłek całych w pianie	—
27. Melszpejz sypki z krup przecieranych ze śmietaną	—	17. Legumina z jabłek faszerowanych, zapiekana	278
28. Melszpejz z bułki	266	18. Legumina z jabłek w cieście francuskim	—
29. Melszpejz drożdżowy	—	19. Legumina z jabłek w cieście biszkoptowym	279
30. Melszpejz winny	—	20. Legumina z bakalji na deser	—
31. Melszpejz zaparzany ze skórką pomarańczową	267	21. Legumina z kawy	—
32. Melszpejz z rodzenek i migdałów	—	22. Legumina piankowa z konfiturami	280
33. Melszpejz z marchwi	268	23. Legumina z sago z pianą	—
34. Melszpejz z kartoflanej mąki	—	24. Legumina marmeladowa jabłeczna	—
35. Melszpejz z pozostałego ptastwa	—	25. Legumina waniljowa . . .	281
36. Melszpejz z naleśników	269	26. Koks czyli pianka z dojrzałego agrestu	—
37. Melszpejz z naleśników, z jabłkami	—	27. Koks z powideł, lub jakiej marmelady	282
38. Tort z naleśników	270	28. Koks z cytryny	—
39. Melszpejz z biszkoptu	—	29. Pianka cytrynowa lub pomarańczowa	—
40. Melszpejz z maku	—	30. Koks ze śliwek	283
41. Flant z mąki, powlekany pianą	371	31. Koks, czyli pianka z jabłek	—
42. Babka zaparzana z mąki gryczanej, na ciepło do stołu	—	32. Koks z malin lub poziomek	284
c) Leguminy.			
1. Legumina francuska	272	33. Koks z jabłek suszonych	—
2. Legumina migdałowa	—	34. Inkluz	—
3. Legumina biszkoptowa	273	35. Legumina piankowa nicponiem zwana	285
4. Legumina cytrynowa biszkoptowa	—		
5. Legumina cytrynowa na śmietance	—		
6. Legumina z bułeczek	274		

36. Legumina sagowa po- wlekana pianą	287	40. Ryż z formy na zimno z pomarańczami	287
37. Sago na zimno	—	41. Kasza przecierana na zimno z kremową pianą	—
38. Ryż z formy na zimno. z mlekiem migdałow.	286	42. Kaszka ruska pod na- zwaniem Gurjewskiej	—
39. Ryż z formy na zimno z pianą kremową	—	43. Placek po włosku	288

ROZDZIAŁ JEDENASTY.

Potrawy jajeczne: grzybki; naleśniki i różne ciastka z patelni.

a) Potrawy jajeczne.

1. Jajecznicza bita	288
2. Jajecznicza sadzona	289
3. Jajecznicza ze śledziem lub szynką	—
4. Omlet po wiejsku	—
5. Jaja na miękko	290
6. Omlet wiedeński z kon. 7. Omlet aux fines herbes	—
8. Omlet z serem lub szynką	—
9. Jaja siekane smażone	291
10. Perduty na maślnym ostrym sosie	—
11. Jaja na śniadanie	—
12. Jaja gęsie pieczone	292
13. Jaja po trebacku	—
14. Jaja à la Tribe	293
15. Jaja gotowane na średnio	—
16. Kotlety z jaj	—
17. Soufflé z serem	294
18. Soufflé z czekolady	—
19. Jaja z serem	295

b) Grzybki.

1. Grzybek litewski	395
2. Grzybek tłusty	296
3. Grzybek biszkoptowy	—
4. Grzybek zaparzany francuski	—
5. Grzybek ruski pod na- zwaniem: Droczena	297

c) Naleśniki.

1. Naleśniki pospolite	297
2. Naleśniki z cytryną	298
3. Naleśniki z farszem mię- snym	—
4. Naleśniki z migdałową masą	299
5. Naleśniki z ryżem, lub twarogiem	—
6. Naleśniki panieńskie	300
7. Naleśniki kruche z so- sem szodowym	—
8. Naleśniki angielskie	—
9. Naleśniki biszkoptowe z konfiturami	301
10. Omlet zawijany	302
11. Jabłka w cieście sma- żone	—
12. Jabłka smażone w cie- ście na śmietanie	303
13. Jabłka smażone po włosku	—
14. Jabłka smażone w bi- szkoptowym cieście	—
15. Sliwki suszone w ko- szulkach	304
16. Wiśnie lub trzecie w koszulkach	—
17. Bliny z czernicami wy- borne	—
18. Bliny na pianie bez drożdży	305
19. Blinki czyli oładeczki śmietanowe	306
20. Grzanki z bułki lub pie- roga	—

21. Grzanki przekładane powidłami lub marmeladą	306	22. Grzanki migdałowe	306
--	-----	---------------------------------	-----

ROZDZIAŁ DWUNASTY.

Kiszki, kołdunki, kasze, makarony, łazanki, strudle i t. p.

a) Kiszki.

1. Kiszki czarne ze krwi wieprzowej	307
2. Kiszki czarne, inaczej	—
3. Kiszki czarne z krup gryczanych grubych	308
4. Kiszki białe z krup gryczanych drobnych	—
5. Kiszki francuskie	309
6. Kiszki niemieckie wy- borne	—

b) Kołdunki czyli pierożki
z rozmaitym farszem.

1. Kołdunki z grzybów su- szonych	310
2. Kołduny Tyszkiewi- czowskie	—
3. Kołduny Ukraińskie z czernie	311
4. Pierożki Ukraińskie	—
5. Pierożki drożdżowe za- piekane z powidłami	312
6. Pierożki drożdżowe z twarogiem pieczone w papierze	—
7. Szaltanosy	313

c) Kasze.

1. Kasza sypka na wodzie lub mleku	313
2. Kasza sagowa na mleku	314

3. Kasza sypka na grzy- bowym smaku	—
4. Kasza puchowa na zim- no	315
5. Kasza sypka z grubych krup po litewsku	—

d) Makarony.

1. Makaron domowy	316
2. Makaron włoski zapie- kany ze śmietaną	—
3. Makaron włoski z szyn- ką i parmezanem	—
4. Makaron włoski z grzy- bami	317
5. Makaron włoski dro- bny zapiekany	—
6. Makaron domowy za- piekany	—
7. Makaron domowy prze- kładany mięsnym far- szem	318
8. Ciasto turyngskie	—
9. Legumina z łazanków	319
10. Łazanki z serem	—
11. Strudel z kapustą	—
12. Strudel z szynką	320
13. Serniki	321
14. Serniki smażone czyli mędrzyki	—
15. Kluski saskie	—
16. Kluski z kartofli	322
17. Mnichy	—
18. Mnichy z winem	—

ROZDZIAŁ TRZYNASTY.

Wafle, andruty, ciasta smażone w maśle lub tłuszczu, bliny ruskie, pyzy i t. p.

a) Wafle.		1. Pączki przyjacielskie	329
Uwaga o pieczeniu waflów		2. Pączki doskonałe	—
1. Wafle pospolite	323	3. Pączki inaczej	—
2. Wafle migdałowe	324	4. Pączki drożdżowe zapar- zane	330
3. Wafle ryżowe drożdżo- we	—	5. Chrust drożdżowy	—
4. Wafle drożdżowe z mąki	—	6. Chrust z lejka	331
5. Wafle z kwaśnej śmie- tany, wyborne	—	7. Chrust żółtkowy dosko- nały	—
6. Wafle śmietankowe	325	8. Chrust migdałowy	—
7. Wafle maślane krusze i przezroczyste	—	9. Kreple czyli chrust na śmietance	332
b) Andruty.		10. Kreple na winie	—
1. Andruty z winem	325	11. Ciastka sprycowe	—
2. Andruty maślane	326	12. Ciasteczka trójkątne z konfiturami	333
3. Andruty miarowe	—	13. Pączki zaparzone bez drożdży	—
c) Oblaty.		14. Pączki z jabłek	334
1. Oblaty Karlsbadzkie	326	15. Oładki	—
2. Oblaty śmietankowe	327	16. Bliny ruskie	—
d) Ciasta smażone w maśle lub tłuszczu.		17. Bliny z mąki gryczanej na jajach	335
Uwaga o ciastach drożdżo- wych smażonych w ma- śle lub tłuszczu		18. Gryczane bliny postne wyborne	336
	328	19. Pyzy na parze	—
		20. Pyzy na parze lub z pieca	—
		21. Pyzy z szynką	337

ROZDZIAŁ CZTERNASTY.

Ciasta słodkie cukiernicze, wielkie i drobne deserowe, oraz do czekolady, kawy, herbaty i t. p.

Uwagi wstępne o przyrzą- dzeniu ciast słodkich, oraz o ich ozdabianiu różnokolorowym lu- krem		a) Torty.	
	337	1. Tort migdałowy prze- kładany	339
Lukier gotowany przejrzy- sty	339	2. Tort migdałowy prze- kładany, inaczej	340
Glazura czekoladowa	—	3. Tort wiedeński, migda- łowy	—

4. Tort migdałowy szary	341
5. Tort pół-migdałowy	—
6. Tort kartoflany z migdałami	—
7. Tort kruchy	342
8. Tort sypki	—
9. Tort piaskowy (Sandtorte)	—
10. Tort tłusty	343
11. Tort wiedeński	—
12. Tort śmietankowy	344
13. Tort zabałkański	—
14. Tort biszkoptowy	—
15. Tort czekoladowy	345
16. Tort czekoladowy, inaczej	—
17. Tort czekoladowy jeszcze inaczej	—
18. Tort jabłeczny	346
19. Tort Eugienja	—
20. Tort aleksandryjski	347
21. Tort turecki	—
22. Tort drezdeński piramidalny	—
23. Tort hiszpański piramidalny	348
24. Tort korzenny	—
25. Tort makowy	349
26. Tort jabłeczny z bakaliami	—
27. Tort listkowy francuski przekładany wiśniami	350
28. Tort agrestowy	—
29. Tort kruchy z wiśniami	351
30. Tort z orzechów włoskich	—

b) Mazurki, placki.

1. Mazurek marcepanowy	352
2. Mazurki marcepanowe, wyborne	—
3. Mazurek marcepanowy cesarski	353
4. Mazurek migdałowy	—
5. Mazurek migdałowy, doskonały	—
6. Mazurek migdałowy inaczej	354
7. Mazurek różany	—
8. Mazurek kruchy z żółtek gotowanych	—

9. Mazurek królewski	355
10. Mazurek królewski, inaczej	—
11. Mazurek rodzenkowy kruchy	—
12. Mazurki rodzenkowe, inaczej	356
13. Mazurki cygańskie, doskonałe	—
14. Mazurek szwajcarski	357
15. Mazurek kruchy z marmeladą śliwkową lub świeżymi wiśniami	—
16. Mazurek z winem	—
17. Mazurek włoski	358
18. Mazurek z razowego chleba	—
19. Mazurek cytrynowy ukraiński	359
20. Mazurek pomarańczowy	—
21. Mazurek jabłeczny z ciasta francuskiego	—
22. Mazurek czekoladowy	360
23. Mazurek z orzechów laskowych	—
24. Mazurek orzechowy z czekoladą i jabłkami	361
25. Mazurek niepieczony	—
26. Mazurek miodowy	—

c) Ciastka deserowe mniejsze.

1. Ciasteczka angielskie	362
2. Ciastka angielskie inaczej	—
3. Babeczki śmietankowe	363
4. Babeczki śmietankowe inaczej	—
5. Ciasteczka żółtkowe	—
6. Ciasteczka śmietankowe	—
7. Torciki malinowe, poziomkowe lub wiśniowe	364
8. Ciasteczka śmietankowe, inaczej	—
9. Ciasteczka śmietankowe z makiem	365
10. Ciasteczka stuletnie	—
11. Ciasteczka kruche z rumem	—
12. Ciasteczka piaskowe	—
13. Ciastka kruche	366

14. Ciasteczka śmietanowe	366	d) Ciastka do kawy, herbaty, czokolady i t. d.	
15. Ciastka zawijane . . .	—	1. Obwarzanki na śmie- tance do herbaty . . .	376
16. Torciki Magdusi . . .	367	2. Pałeczki kruche do herbaty	—
17. Chleb królewski . . .	—	3. Pałeczki bez masła, na soku	—
18. Ciasteczka anyżowe . .	368	4. Ciasto kruche do her- baty	—
19. Ciastka anyżowe inaczej	—	5. Obwarzanecki na śmie- tanie	377
20. Kulbaczki anyżowe . .	—	6. Kruche cukrowe ciast- ka do herbaty	—
21. Wióry migdałowe z pod hebla	—	7. Kruche cukrowe ciast- ka doskonałe, inaczej	—
22. Wióry z pod hebla, inaczej	369	8. Ciasteczko prędkie . .	378
23. Ser angielski	—	9. Kołaczki	—
24. Lekkie biszkokciki . .	370	10. Sucharki czyli grzanki Karlsbadzkie	—
25. Jabłka we francuskim cieście	—	11. Lekkie biszkokciki do szoda	379
26. Ciastka z pianką . . .	—	12. Niemieckie gedulds-ku- chen cukrowe do szoda, lub do czekolady . . .	—
27. Pączki wiedeńskie cze- koladowe	371	13. Gedulds-kuchen czeko- ladowe	380
28. Wianuszki migdałowe .	—	14. Pasjans zaciągany wa- niliowy	—
29. Wianuszki migdałowe, inaczej	372	15. Pasjans zaciągany cze- koladowy	381
30. Makaroniki	—		
31. Placuszki czekoladowe	—		
32. Obwarzanecki zapar- zane czyli ptysiowe . . .	373		
33. Szmur zaparzany . . .	—		
34. Szmur francuski . . .	—		
35. Baisers zaparzane . . .	374		
36. Baisers migdałowe . .	—		
37. Meryngi	—		
38. Meryngi z kremem . . .	375		
39. Zefiry jabłeczne . . .	—		
40. Obwarzanki jabłeczne .	—		

ROZDZIAŁ PIĘTNASTY.

Ciasta drożdżowe.

Ogólne uwagi o pieczeniu ciast drożdżowych . . .	381	7. Babka zaparzana . . .	386
a) Babki.		8. Baby ukraińskie . . .	—
1. Babka żółtkowa . . .	383	9. Baba zaparzana ukra- ińska	387
2. Babka żółtkowa . . .	384	10. Baba parzona ukraiń- ska na śmietance . . .	388
3. Babka żółtkowa . . .	—	11. Babka zaparzana pol- ska	—
4. Babka żółtkowa . . .	385	12. Babka sakramentka . .	389
5. Babka żółtkowa, bardzo dobra	—	13. Babka łokciowa wiel- kanocna	389
6. Baby śmietankowe . . .	—	14. Babka petynetowa . .	—

15. Babka koronkowa . . .	390
16. Baba puchowa wołyńska . . .	—
17. Baba zaparzana codzienna . . .	391
18. Baby szafranowe . . .	—
19. Baby szafranowe parzone, wyborne . . .	392
20. Baby ciężkie na długą konserwę, bardzo smaczne . . .	—
21. Babka lekka . . .	393
22. Babka warszawska . . .	—
23. Babka przyjacielska . . .	394
24. Babka miarowa . . .	—
25. Babka pospolita . . .	—
26. Babka naprędce do kawy . . .	395
27. Babka drożdżowa rozcierana . . .	395
28. Babka biała . . .	—
29. Babka na migdałowym mleku . . .	—
30. Babka czekoladowa drożdżowa . . .	396
31. Babka codzienna niekosztowna . . .	—
32. Dziad czyli obertuch . . .	397

b) Babki piankowe.

1. Babka migdałowa . . .	397
2. Babka migdałowa doskonała, inaczej . . .	398
3. Babka chlebowa . . .	—
4. Babka chlebowa doskonała, inaczej . . .	—
5. Babka makowa . . .	399
6. Babka pieprzowa . . .	—
7. Babka cytrynowa . . .	—
8. Babka śnieżna . . .	400
9. Baba z różną (Baum-Kuchen) na święcone . . .	—

c) Pierogi, bułki, strucle i t. p.

1. Pierogi zaparzane . . .	401
2. Pierogi zaparzane . . .	—
3. Pierogi olbrzymie zaparzane wielkanocne . . .	492
4. Bułki szafranowe wielkanocne bardzo delikatne . . .	—

5. Pierogi żółtkowe wielkanocne . . .	402
6. Bułki lekkie . . .	403
7. Bułki nieczerstwiejące . . .	—
8. Bułki podchodzące w zimnej wodzie . . .	—
9. Pierogi smaczne i tanie . . .	404
10. Bułki doskonałe . . .	404
11. Bułki na białkach do herbaty . . .	405
12. Bułki zaparzane bez jaj i masła . . .	—
13. Pierogi codzienne . . .	—
14. Bułki codzienne bez jaj . . .	406
15. Bułki na śmietance . . .	—
16. Bułki wyborne . . .	—
17. Plecionki i strucle z makiem, ciastka z kmiem, czyli Kimmelkuchen, papatacze, czyli bryosze, esy i t. p. . .	407
18. Strucle zaparzane postne . . .	408
19. Strucle postne zawijane z makiem . . .	409
20. Plecionki postne makowe . . .	410
21. Plecionki lub bułeczki szafranowe postne z rodzenkami . . .	—
22. Kołacz migdałowy . . .	411
23. Pieróg turecki . . .	—

d) Mazurki i placki.

1. Mazurki drożdżowe . . .	412
2. Mazurki kruche drożdżowe . . .	412
3. Mazurki ukraińskie . . .	413
4. Mazurek bakaljowy . . .	—
5. Mazurki na białkach, do herbaty . . .	—
6. Mazurek w wodzie zimnej podchodzący . . .	414
7. Placki drożdżowe . . .	—
8. Placek poznański . . .	415
9. Placki warszawskie . . .	—
10. Placki powlekane . . .	416
11. Placki marsylskie . . .	—
12. Placek wojewoda . . .	—
13. Placek drożdżowy z jabłkami lub śliwkami . . .	417

14. Placuszki drożdżowe ze śliwkami, lub jabłkami, trochę inaczej	417	8. Cwejbaczki niemieckie z anyżem	421
e) Sucharki, obwarzanki i t. d.		9. Sucharki wiejskie	421
1. Sucharki dobre	418	10. Sucharki na śmietance	422
2. Sucharki doskonałe na pianie	—	11. Obwarzanki	—
3. Sucharki na pianie inaczej	419	12. Krengle kruche z czarnuszką	—
4. Sucharki bez jaj	—	13. Kruche paluszki z makiem	422
5. Sucharki wiedeńskie	420	14. Rogale wiedeńskie	423
6. Sucharki delikatne	—	15. Kartuzy	—
7. Sucharki niecierstwiejące	—	16. Ciasteczka drożdżowe bardzo smaczne lukrowane	423
		17. Ciasto pół francuskie	424
		18. Flader	425
		19. Sucharki długo niecierstwiejące	425

ROZDZIAŁ SZESNASTY.

Lody, granito, kremy, zefiry, galarety, blanc-manger, moskowiata, kompoty, kisielki, mlecza i inne potrawy deserowe z mleka.

a) L o d y.		14. Lody z jabłek lub gruszek	431
Ogólna informacja o lodach	425	15. Lody z żórawin	432
1. Lody śmietankowe	427	16. Lody z brzoskwiń lub moreli	432
2. Lody kawiane białe	428	17. Kawa zamrażana	432
3. Lody kawiane innym sposobem	—	b) Granito.	
4. Lody z orzechów włoskich	—	Granito cytrynowe lub pomarańczowe	433
5. Lody czekoladowe	429	Granito porzeczkowe	434
6. Lody crème brûlée	—	Granito poziomkowe	434
7. Lody śmietankowe z jaśminowym, rezedowym lub pomarańczowym kwiatem	—	c) Kremy.	
8. Lody z pistacji	—	Ogólna uwaga o kremach	434
9. Lody cytrynowe	430	1. Krem surowy ze słodkiej śmietanki	435
10. Lody pomarańczowe	—	2. Krem surowy z czekoladą	—
11. Lody malinowe	—	3. Krem brûlé zaciągany z surową śmietanką	436
12. Lody ananasowe	431		
13. Lody ze śliwek węgerek lub damascenów	—		

4. Krem zaciągany kawiany po połowie z surową bitą śmietanką	436
5. Krem zaciągany biały z kawy	437
6. Krem śmietankowy zaciągany z rezedowym lub pomarańczowym kwiatem	—
7. Krem zaciągany szodowy	—
8. Krem czekoladowy, zaciągany po połowie z surową śmietanką	438
9. Krem zaciągany z rumem i surową śmietanką	—
10. Krem zaciągany z winem i surową śmietanką	439
11. Krem z moreli	439
12. Krem jabłeczny	—
13. Krem jabłeczny ze śmietanką	440
14. Krem poziomkowy lub malinowy ze śmietanką	440
15. Krem z kasztanów	—
16. Krem śmietankowy z rumem	441
17. Krem ponczowy	441

d) Z e f i r y.

1. Krem śmietankowy zamrożony, czyli zefir	442
2. Zefir jabłeczny	442
3. Zefir jabłeczny ze śmietanką	—
4. Zefir poziomkowy ze śmietanką	443
5. Zefir cytrynowy nie mrożony	—
6. Zefir dwu-kolorowy	—
7. Pianka ze słodkiej śmietanki do andrutów	444
8. Pianka ze śmietanki z makaronem włoskim, ryżem lub tartymi kasztanami	—
9. Sans blanc	445
10. Mus jabłeczny	—

e) Galarety.

1. Galareta z wina	446
2. Galareta winna z żelatyny	447
3. Galareta z malinowego, poziomkowego lub porzeczkowego soku	448
4. Galareta z cytryny	—
5. Galareta z pomarańcz	—
6. Galareta ananasowa	449
7. Galareta z moreli lub brzoskwiń	449
8. Galareta ze świeżych wiśni z winem czerwonym	450
9. Galareta ze śliwkami	—
10. Mus cytrynowy	—
11. Mus szodowy	451
12. Mus ponczowy	—
13. Moskowita	—

f) Blanc-manger.

1. Blanc-manger śmietankowe	452
2. Blanc-manger z czekolady	—
3. Blanc-manger migdałowe	453
4. Blanc-manger zielone z pistacji	—

g) Kompoty.

1. Kompot z jabłek	454
2. Kompot z gruszek	—
3. Kompot z jagód	—
4. Kompot z pomarańcz.	—
5. Kompot ze śliwek	455
6. Kompot z agrestu na pół dojrzałego	—
7. Kompot z melona	455
8. Kompot ze śliwek suszonych katrynek, lub białych, zwanych greczkiem	—
9. Jabłka duszone	456
10. Wyśmienity sposób gotowania kompotów z różnych owoców i jagód na konserwę	—

h) Kisielki.

1. Kisielek jabłeczny . . .	457
2. Kisielek cytrynowy lub pomarańczowy . . .	—
3. Kisielek z agrestowego soku . . .	—
4. Kisielek ze świeżych porzeczek, wisien lub malin . . .	458
5. Kisielek biały z mleka lub migdałowy . . .	458
6. Kisielek czekoladowy . . .	—
7. Kisielek płynny na ciepło . . .	459

i) Mleczka i inne potrawy deserowe z mleka.

1. Mleczko migdałowe . . .	456
2. Mleczko z kawy . . .	—
3. Mleczko z zapachem kawy . . .	460
4. Mleczko czekoladowe . . .	—
5. Mleczko na parze . . .	—
6. Wareniec ruski . . .	461
7. Masło angielskie . . .	—
8. Ser ziemny na śniadanie . . .	461

ROZDZIAŁ SIEDEMNASTY.

Konfitury, galarety, powidła, soki, syropy, cedry i sorbety.

Ogólne uwagi o smażeniu konfitur, galaret i soków . . .	462	19. Głóg . . .	469
a) Konfitury.		20. Róża . . .	—
1. Agrest . . .	464	21. Róża inaczej . . .	—
2. Agrest zapiekany . . .	—	22. Róża sposobem klasztornym . . .	—
3. Agrest trzecim sposobem . . .	—	23. Dereń . . .	470
4. Agrest zielony jeszcze innym sposobem . . .	465	24. Ożyny . . .	—
5. Maliny kijowskim sposobem . . .	—	25. Śliwki . . .	—
6. Maliny inaczej . . .	—	26. Śliwki białe . . .	471
7. Maliny jeszcze inaczej . . .	466	27. Śliwki zielone . . .	—
8. Truskawki . . .	—	28. Śliwki renklody . . .	—
9. Truskawki ananasowe . . .	—	29. Brzoskwinie i morele . . .	472
10. Wiśnie i trześnie . . .	—	30. Cytryny . . .	—
11. Wiśnie i trześnie inaczej . . .	467	31. Cytryny, inaczej . . .	473
12. Poziomki . . .	—	32. Pomarańcze w całość . . .	—
13. Porzeczki . . .	—	33. Pomarańcze w krążkach . . .	474
14. Porzeczki inaczej . . .	—	34. Pomarańcze po szkocku . . .	475
15. Berberys . . .	468	35. Gruszki zielone w łuskach . . .	—
16. Berberys inaczej i prędzej . . .	—	36. Gruszki smażone bez łuski . . .	—
17. Berberys, jeszcze inaczej . . .	—	37. Krążki jabłeczne . . .	476
18. Żórawiny . . .	468	38. Jabłka słodkie . . .	—
		39. Jabłka winne . . .	477
		40. Melon . . .	—
		41. Kawon zielony . . .	—
		42. Galareta agrestowa . . .	478
		43. Galareta truskawkowa . . .	—

44. Galareta poziomkowa	478	2. Sok wiśniowy inaczej	483
45. Galareta malinowa	479	3. Sok poziomkowy do-	—
46. Galareta porzeczkowa	—	skonały	—
47. Galareta różana	479	4. Sok — poziomkowy	—
48. Galareta z jabłek	480	oszczędniejszy	—
49. Galareta ze śliwek	—	5. Sok truskawkowy	484
50. Brusznice wyborne z	—	6. Sok malinowy	—
cukrem i jabłkami	—	7. Sok porzeczkowy tak	—
51. Powidła z brusznic	481	smażony, aby się nie	—
52. Marmelada z jabłek	—	galaretował	485
winnych	482	8. Sok zórawinowy su-	—
53. Marmelada ze skórek	—	rowy sposobem rus-	—
cytrynowych lub poma-	—	kim	—
rańczowych po fran-	—	9. Cedr z cytryn do her-	—
cusku	—	baty	486
		10. Cedr z pomarańcz do	—
		herbaty	—
		11. Sorbet cytrynowy	—
		12. Sorbet malinowy	—

b) S o k i .

1. Sok wiśniowy oszczęd-	—
ny, a razem powidła	482

ROZDZIAŁ OSIEMNASTY.

Marcepany, pierniczki, cukierki, suche konfitury, konserwy
na zimę.

1. Marcepany królewiec-	—	15. Pierniki z kartoflanej	—
kie	487	mąki	494
2. Marcepan wyborny do-	—	16. Karmelki, pomarańcze,	—
mowy	488	i winogrona w koper-	—
3. Marcepany portugalskie	—	cie	—
4. Pierniczki marcepań-	—	17. Nuga waniljowa	495
owe sposobem klasztor-	—	18. Cukierki śmietankowe	496
nym	489	19. Migdały prażone	—
5. Pierniki toruńskie	—	20. Konserwa z róży od	—
6. Pierniki toruńskie, ina-	—	kaszlu	—
czej	490	21. Różne konserwy cukro-	—
7. Pierniki miodowe z	—	we	497
pszennej mąki	490	22. Różne konfitury na su-	—
8. Pierniki inaczej	491	cho	497
9. Pierniki żytnie, wiejskie	—	23. Jarzębiny na sucho	498
10. Pierniki mazowieckie	492	24. Róża na sucho	—
11. Pierniki z konfiturami	—	25. Ajer na sucho sposo-	—
12. Pierniki czekoladowe	—	bem klasztornym	—
13. Pierniki cukrowe	493	26. Melon smażony na su-	—
14. Pierniczki białe klasz-	—	cho	499
torne	—	27. Skórki pomarańczowe	—
		na sucho	500

28. Pastyle ruskie z jabłek z miodem	500	32. Śliwki suszone nadziane	502
29. Pastyle jabłeczne z cukrem, innym sposobem	501	33. Śliwki na patyczkach .	503
30. Ser jabłeczny	—	34. Gruszki suszone z miodem	—
31. Sposób przechowywania jagód: porzeczek, wisien, bęrberysu . . .	502	35. Gruszki na sucho z cukrem	—
		36. Jabłka i gruszki suszone, zaparzane	—

ROZDZIAŁ DZIEWIĘTNASTY.

Marynowane sałaty i różne przepisy apteczkowe.

1. Melon na sałatę	504	19. Borowiki świeże na konserwę	510
2. Śliwki na sałatę	—	20. Borowiki świeże na konserwę, inaczej	510
3. Wiśnie na sałatę	505	21. Rydze marynowane	511
4. Gruszki na sałatę	—	22. Trufle świeże na konserwę	511
5. Gruszki na sałatę inaczej	—	23. Sposób suszenia borowików	—
6. Jabłka w kwasie, na sałatę zimową	505	24. Groch w butelkach na konserwę	—
7. Ogórki gorczycowe na sałatę zimową do sztuki mięsa	506	25. Szczaw na konserwę	512
8. Kapary domowe	—	26. Raki na konserwę	—
9. Sposób marynowania korniszonów i innych piklów	507	27. Rozmaite jagody na konserwę	—
10. Pikle, odmiennym sposobem, które służą na garnitur do sztuki mięsa	—	28. Konserwa mętna z porzeczek do lodów, lub innych zapraw	513
11. Pieczarki (szampjony) marynowane	508	29. Konserwa do lodów z surowych jagód	—
12. Szalotki marynowane	—	30. Suchy buljon	—
13. Fasole marynowane	—	31. Buljon suchy z pomidorów	514
14. Rydze lub borowiki solone	—	32. Musztarda z miodem	—
15. Rydze marynowane na zakąskę do wódki	509	33. Musztarda z miodem, trochę inaczej	515
16. Dokładny sposób solenia grzybów	—	34. Musztarda francuska	—
17. Użycie tychże grzybów	—	35. Masło gorczyczne na śniadanie	—
18. Inny sposób użycia tych grzybów	510	36. Kokcynella i inne kolory do galaret, cukrów i t. p.	516

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY.

Rozmaite domowe napoje.

1. Sposób warzenia miodu pitnego	516	8. Nalewka wiśniowa	520
2. Miód maliniak	517	9. Nalewka agrestowa	520
3. Wyborny kwas miodowy	—	10. Wiśniak	521
4. Cydr	518	11. Limonjada	521
5. Kwas ruski	518	12. Oranzada	521
6. Kwas z chleba	519	13. Orszada	522
7. Białoruski sposób robienia wodzianki, z różnych jagód i owoców	520	14. Mazagran	522
		15. Esencja ponczowa	522
		16. Kruszon	

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY PIERWSZY.

Chleb.

1. Chleb	523
2. Chleb inaczej	524
3. Chleb zaparzany	524

